

16 4
DEO OPTIMO MAXIMO

UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCE,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis quartâ

mensis Junii, anno Domini M. DCC. LXXVIII.

M. CLAUDIO LAFISSE è Regiâ Societate Medicâ Parisiensi pro
Epidemiis institutâ, Doctore Medico, Præsîde.

An ad visûs conservationem cautela?

I.

VISUM, omnium sensationum à supremo Numine hominî concessarum, pretiosissimam esse nemo dubitat, dùm hâc sensatione fruitur. Hujus sensûs ope quædam versus objecta ducimur; illius beneficio ab alteris præcavemur quæ nobis detrimentum afferre possent. Oculorum ope amenitates ex corporum formâ, coloribus, pendentes, percipimus. Omnes rerum universitatis partes huic sensui miraculis secundo subjectæ, radios multos mittentes, qui medium aerem transmigrant, spectaculum modò jucundum, modò mirum sed utile semper nobis exhibent. Deniquè natura ad nihilum redire funditus videtur iis qui cæcitatem patiuntur. Oculus hujusce sensationis organum, est globus à duabus inæqualis sphæræ portionibus formatus, in orbitâ situs, sex musculis motus, quinque nervorum conjugationibus, multiplicique vasorum serie instructus. Ductum cameræ physicorum obscuræ comparatus fuit. Triplici partium ordine contextis, duas tertias sphæræ amplioris partes constituens, posterius nervo optico perforata; 2°. cornea pellucida anterior, lamellis variis strata, quarum interior membranâ Zinnianam & Descemetianam constituit, minoris sphæræ mediam fere offrens portionem, cum scleroticâ ligamentoso fibrarum apparatu junctâ qui ligamentum ciliare dicitur; 3°. choroidea interior pigmento atro æthiopeâ sùs scleroticæ & corneæ unionem fluitans zonam in medio apertam efformans, antèrius à coloribus iridem, posterius uveam dictam, cujus foramen pupillæ dicitur, & in fetu quinque mensium membranâ obturatur Wachendorfsianâ. In uveâ adsum radii seu processus ciliares. 4°. Retina pellucida, pulposa, fluens à nervo optico orta, ad uveam terminata, verum visionis organum. Cameræ oculi tres. 1a. anterior à corneâ ad iridem, 2a. media ex iride ad lentem crystallinam, 3a. maxima à lente crystallina & corpore vitreo occupatur. Humores eodem numero tres. 1°. Aqueus in anteriori & mediâ pelucidus, fluidissimus & ab extremitate arteriarum oriundus; 2°. lens crystallina duplici convexitate gaudens, substantiâ lymphaticâ, igne, acidis concrefcibili, constans, in anteriori corporis vitrei convexitate sedens, membranâ hic tectâ quæ antèrius capsula, posterius oyleâ contentus, in loculis innumeris dispositus, qui secum communicant;

anterius vestigiis ciliaribus distinctus & canali nigro à D. Petit gallice dicto *canal goudroné*. Hic est oculi apparatus.

I I.

NUNC breviter videndum quomodo fiat visio. Ex corporibus variis radii proficiuntur lucidi, qui formam & colores depingunt distantiam vero ab angulorum aperturâ indicant. Ex uno objecti puncto radiorum oritur fasciculus, qui ab objecto divergentes incidunt in corneam. Ut vero refractio lucis in versis levis sit ac aliorum corporum, lucidus radius è medio rariori in densius transiens ad perpendicularem accedit, unde conus radiorum inversus sit in anteriori oculo, ita tamen, ut omnium fasciculorum lucis rationes divergentes sint in retinâ eodem modo ac ab objecto divergunt, unde radius lucis à dextro proficiens ad sinistram retinæ partem appellit, inversumque representatur in fundo oculi objectum, haud secus ac pingitur in camerâ obscurâ. Retracti radii super in corneâ, humore aqueo & lente præcipuè crystallinâ sedet. Retracti radii super retinam cadunt, ibique objectum pingunt cujus pictura ad sensorium commune per nervos opticos deducitur. Varia vero existit huiusce sensationis actio, nam variat ratio corporum quæ ab illâ percipiuntur, alia enim nocere potest, alia potius juvare, hinc observandæ veniunt cautelæ quas natura ad præcavendam visionis incommoda adhibuit. Delicatissimum visus organum à plurimis extraneorum corporum injuriis singulari mirificoque apparatu munivit provida natura. Undique fere thecâ ossæ illud obambivit: in anteriori limine quo patet mobili palpebrarum velo intruxit. In utrâque, cilia disposuit, quorum & curvitas & rigiditas à notis moleculis globum ocularem defendere valent: assurgit superius pilorum sylvæ ferax qui arcum semilunarem acuti sensus suppeditant; nec satis; cognitum, umbram & tegmentum organo acuti sensus suppeditant; nec satis; nova intra orbitam exiunt miracula. Limphæ purioris fons minorem versus oculi canthum latet hinc roritera per oscula exhalat blandus ille humor, alveum in anterioritarum margine excavatum sequens rivulum constituit continuo fluentem, cuius benignus ros oculi superficiem puram mollem & à moleculis nocentem, cuius circumstantis oculi mala conditio. Precipiti & inordinato motu quatitur sit in his circumstantiis oculi mala conditio. Precipiti & inordinato motu quatitur uveæ & iridis tenuis membrana in resolutionem abit; & motuum suorum sit incapax. Hinc summâ cum curâ vitandæ sunt fulgores speculorum quæ soli expositæ particularas quasi flammeas, in oculos reflectunt. Haud raro observatæ sunt paralyse nervorum opticorum subito à fulgore speculi feriente abortæ. Hinc vitandum est solem intueri immobilibus oculis ut solent pueri; nec non niveum diu conspiciere. Constat enim cæcitates in regionibus borealibus multo frequentiores esse quam in cæteris nationibus. Objectorum forma & exiguitas multum etiam faciunt ad visus debilitatem, præcipuè in usu conspiciendorum & vitrorum quæ maximam nervorum opticorum applicationem requirunt. Fibre retinæ tenduntur, exsiccantur, inde in posterum ab usu horum vitrorum hebetantur, & impares ad percipiendos ut antea luminis radios evadunt, aut saltem eos imbecilliter percipiunt.

I I I.

MULTIPLICES dantur occasiones in quibus visus debilitari potest, quarum præcipuas & frequentiores hic recensere fert animus. In genere nimia oculi exercitatio, nimia radiorum lucidorum admixta quantitas, illorum visus & velocitas vividior æqualiter nocere queunt. Sive solis, meridiani vel candidarum jubare, si e summâ & subnâ luce post tenebras fruamur, eadem fere sit in his circumstantiis oculi mala conditio. Precipiti & inordinato motu quatitur uveæ & iridis tenuis membrana in resolutionem abit; & motuum suorum sit incapax. Hinc summâ cum curâ vitandæ sunt fulgores speculorum quæ soli expositæ particularas quasi flammeas, in oculos reflectunt. Haud raro observatæ sunt paralyse nervorum opticorum subito à fulgore speculi feriente abortæ. Hinc vitandum est solem intueri immobilibus oculis ut solent pueri; nec non niveum diu conspiciere. Constat enim cæcitates in regionibus borealibus multo frequentiores esse quam in cæteris nationibus. Objectorum forma & exiguitas multum etiam faciunt ad visus debilitatem, præcipuè in usu conspiciendorum & vitrorum quæ maximam nervorum opticorum applicationem requirunt. Fibre retinæ tenduntur, exsiccantur, inde in posterum ab usu horum vitrorum hebetantur, & impares ad percipiendos ut antea luminis radios evadunt, aut saltem eos imbecilliter percipiunt.

3

Colores diversimode etiam oculos afficiunt; albus illos fatigat ob immensam reflexorum radiorum copiam; rubri & flammei eadem est ac albi agendi ratio, majori tantum intensitate prædita: viridis omnium est jucundissimus & ad visus conservationem magis idoneus. Multis in ca bus, corpusculis tenuibus aspersis vento in oculum delatis lætatur globus ocularis, varia harum molecularum naturâ diversos affectus producit. Metallica spicula multum irritant magis quam lapidea fragmenta. Si linæ particule stimulant, vividiusque pariunt dolorem lymphâ vero lacrymali dissolvuntur, minuscule acres redduntur. Solida corpuscula gravius oculum affectant; hinc rubor, lacrymatio, dolor tumus tumor palpebrarum, &c. oculum affectant; hinc rubor, lacrymatio, dolor tumus tumor palpebrarum, &c.

I V.

I V.

E ADEM omnino ratione male pleſuntur artiſices omnes quorum labores neceſſario fornacum ardentium calorem exigunt. Multa de hac re obſervavit Ramazzini in ſuo de morbis artifiſicum tractatu. Lippitudini obnoxios eſſe fabros-
Ramazzini in ſuo de morbis artifiſicum tractatu. Lippitudini obnoxios eſſe fabros-
ferarios, (a) ophtalmiis etiam affici frequenter notavit. Remedia tum prophylactica tum curativa commendat. Alvum mollem multum hijs conferre monet, etiamque & hujuſce modi ciera ad hunc effectum jubet, ſerum vaccinum, emulſiones ſeminum melonum, dietamque refrigerantem indicat; quoad vero remedia curativa ſuadere volebat lac muliebree priſanam hordei, aquam à ferro candente in illam immiſſo aliteratam, ſicut & ſanguinis miſſionem. Vult denique ut quantum poſſint à ferro radiante oculis avertant. Vitriarii & ſpecularii (b) ad ardentiffimas fornaces continuo aſtantes gravibus oculorum morbis afficiuntur, acri lippitudine roſcuntur. Humoribus à nimio ardore exhaustis gracileſcunt & in atrophiam labuntur. Nullæ ſere poſſunt commendari hiſce miſeriſ hominibus cautela, tamen dilutivum omnium frequens uſus mala multum minuire poteſt. Alij præcipue uſu panda ſunt quæ ſitiri horrendam quâ cruciantur ſimul compellere valent. Ex eodem penu Ramazzini nimum opere alias adhuc obſervationes depromere liceat viſus conſervationi haud minus utiles. Alia eſt artiſicum claſſis qui noxiis variarum ſubſtantiarum effluvijs expoſiti labem oculorum experiuntur. Sic forſarii (c) in horrendis cloacarum antris mediam ſere vitæ partem degentes, tetram hauriunt continuo mephitis cujus præcipua vis oculos ferit. Hinc oriuntur ad natam membranæ rubor, continua delaceratio, ophtalmia & ipſa, malis hiſce omnibus immanior amauroſis. Duplex videtur horum ex effectuum cauſa; & odore ſuo pec copîa alkali volatilis quod ex putridis excrementis emanat, & odore ſuo peculiariori à Chemicis facile agnoſcitur; alia tribui poteſt ſpeciei cuiuſdam peculiaris gas quod producant materiæ animales putrefactæ. Circa naturam hujuſce aeris nulla quidquid certi habentur, videtur tamen tempus hanc inflammabilem eſſe. Quid ſic ſit oculi mixto hoc vapore male pleſuntur, & his tordiſ artiſicibz præcribenda ſunt veluti prophylactica, lotiones oculorum frequentes, imperſio aque

(b) Caput VII.

(c) Caput XIII.

4
 frigidula, diæta refrigerans & cum sauvagesio vitra convexa quæ circa palpebras accommodari queunt, ut nocivus vapor oculos afficere non possit. Eadem mala omnes in genere opifices experiuntur qui acribus operum suorum vaporibus continuò exponuntur, hisque eadem præscribenda est prophylaxis.

V.

In tertio paragrapho jam vidimus objecta oculis nocere posse pro tenuitate suâ metallorum, horologiorum fabri, scriptores, &c. malis multis affici debent. Ut objecta illa in omnibus suis punctis distincta appareant, necessariò globis oculi peculiarem formam capere debet, ut observat prædictus Ramazzini. Musculis omnibus contractis premitur in lateribus sitis oculus, hinc convexiorem offert anteriorem superticiem, & vitrorum convexorum, lentium nempe, effectus, producere valet. Motus ille continuò existens myopiam necessariò producit, quæ magis ac magis augetur; hinc omnes prædicti artífices in senectute suâ hocce vitio laborant. Nulla fere cautela huicce morbo asserri potest, tamen hinc e hominibus commendare debet Medicus, laborum interruptionem, ut per intervalla oculus in naturalem redeat statum. Haud minus noxia est visionis in unum objectum applicatæ diuturnitas, exurgit enim inde multiplex malorum farrago, debilitas præcipue visus seu amblyopia. Frequens est ultimum vitium, erudiis viris qui scientiarum amore perit noctu diuque Philosophorum opera versant, librisque impalescunt. His succurrat Medicus inonendo ut modo studium derelinquant, gratoque spectaculo ruris præcipue oculos studio defatigatos levant. Vitra adhuc colore præcipue viridi tincta cum spe successus adhiberi possunt. Alia adhuc est hominum consideratione digna classis, horum nempe qui levibus oculorum quamvis aliunde sanorum morbis affliguntur. Sic lippî, &c. His etiam peculiare oculorum regimen necessarium est. Frequentes aquæ tepidæ lotiones, insperfusiones, lenem lema circa cilia collectæ extractionem ne bulbi simul extrahantur. Omnium jam prædictorum præceptorum fidelem observationem ad infortunii solatium commendari posse autumamus. Jubendum tandem illis est ut moderatum lex rerum non naturalium usum teneant; sicque doctrinæ nostræ complementum istud ad conclusionem nostram tendit: ergò ad visus conservationem cautela.

DOMINI DOCTORES DISCIPLINÆ MAGISTRI.

M. Guillelmus - Josephus DE
 L'EPINE, Antiquior Scho-
 larum Magister, Antiquus
 Facultatis Decanus, Aca-
 demicæ Censor.

M. Simon - Antonius BRIN-
 GAUD.

M. Franciscus - Ludovicus
 THOMAS, D'ONGLÉE.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes-Renatus SIGAULT.

M. Augustinus THOURET, è
 Regiâ Societate Medicâ Pa-
 risiensi pro Epidemiis insti-
 tutâ.

M. Petrus-Abrahamus PAJON
 DE MONCETS, Eques, in
 Urbis Præfecturâ Medicus
 ordinarius, Academiæ Re-
 giæ Catalaunensis, necnon
 Societatis Rei Agrariæ Au-
 relianensis Socius.

M. Henricus-Alexander TES-
 SIER, Clericus, è Regiâ
 Societate Medicâ Parisiensi
 pro Epidemiis institutâ.

M. Josephus LIEUTAUD, Ar-
 chiatrorum Comes.

M. Jacobus GOURLEZ DE LA
 MOTTE.

Proponebat Parisiis JACOBUS DE WENZEL, Cameracensis, Doctor Medicus
 Nanceianus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,
 Thecos Author. A. R. S. H. 17. 8. AB OCTAVA AD MERIDIE.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1778.